

INFORMÁCIE O FINANČNÝCH NÁSTROJOCH, ICH OCHRANE A RIZIKÁCH SPOJENÝCH S OBCHODOVANÍM NA FINANČNÝCH TRHOCH

Cieľom tohto dokumentu vydaného na základe čl. 48 a 49 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/565 (ďalej len „Delegované nariadenie k MiFID II“), na základe čl. 38 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 909/2014 (ďalej len „Nariadenie CSDR“), ako aj zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoCP“) je poskytnúť klientovi základné informácie o finančných nástrojoch, ktoré sú ponúkané Československou obchodnou bankou, a.s. (ďalej len „ČSOB“ alebo „banka“) v súvislosti s možnosťou investovať na finančných trhoch a o rizikách s nimi spojených tak, aby klient bol schopný urobiť kvalitné investičné rozhodnutie na základe dostatočných informácií ako aj hedgingové (zaisťovacie) transakcie určené na elimináciu možného dopadu nepriaznivého vývoja ceny podkladového aktíva na finančných trhoch.

Tento dokument neslúži na podrobnú analýzu všetkých rizík súvisiacich s investovaním na finančných trhoch. Má len pomôcť investorovi uvedomiť si riziká spojené s investičným rozhodnutím a následnou držbou niektorých - ním nakúpených - finančných nástrojov.

ČSOB poskytuje svojim klientom informácie v štandardizovanej forme týmto dokumentom, ktorý je zároveň aj súčasťou dokumentácie potrebnej na obchodovanie na finančných trhoch.

Pokiaľ má klient záujem o podrobnejšie informácie o rizikách týkajúcich sa konkrétnych produktov, je možné ich nájsť v produktových brožúrach na webovom sídle ČSOB <http://www.csob.sk/firmy/mifid/financne-trhy> prípadne na predajných miestach ČSOB.

A. TYPY FINANČNÝCH NÁSTROJOV

1. Akcia

Cenný papier, ktorý vyjadruje účasť na majetku akciovej spoločnosti. Majiteľovi akcie prislúcha právo podieľať sa na riadení spoločnosti, jej zisku a na likvidačnom zostatku. Emitent môže rozhodnúť o vyplatení dividendy vo výške určenej valným zhromaždením spoločnosti v závislosti od hospodárskeho výsledku. Dividenda predstavuje výnos z držby akcie. Skutočnou hodnotou akcie je jej cena na burze, ktorá je ovplyvnená napr. dosahovanými resp. očakávanými výsledkami hospodárenia spoločnosti, vývojom v danom odvetví, dopytom a ponukou po akciách. Trhová cena akcie závisí od ponuky a dopytu na trhu. Akcie patria medzi najrizikovejšie investície vzhľadom na vysokú volatilitu, t.j. kolísanie cien.

2. Dlhopis

Dlhopis je dlhový cenný papier reprezentujúci záväzok emitenta, ktorý dlhopis vydáva (právnická osoba, vláda, verejná inštitúcia, územné celky) zaplatiť určitú peňažnú čiastku a určitý úrok v dobe splatnosti. Emitent platí úrok (kupón) vo vopred stanovené dni a v deň splatnosti spláca istinu. Pri investícii do dlhopisu je investor vystavený riziku likvidity, t.j. že dlhopis môže byť pred splatnosťou

ťažko zobchodovateľný za cenu prijateľnú pre klienta, resp. že daný nástroj je ťažko zobchodovať za akúkoľvek cenu. Investor je vystavený kreditnému riziku, v prípade, že by emitent nebol schopný splatiť menovitú hodnotu a výnosy.

3. Investičný certifikát

Investičný certifikát je cenný papier, ktorého hodnota je naviazaná na hodnotu indexov, úrokových mier, akcií, dlhových cenných papierov, výmenných kurzov, komodít, inflácie, prípadne iných podkladových aktív, alebo ich kombináciou. S investičným certifikátom je spojené právo na vyrovnanie prostredníctvom nadobudnutia finančných nástrojov alebo komodít, ktoré sú podkladovým aktívom investičného certifikátu, formou finančného vyrovnania, alebo kombináciou uvedených spôsobov. Trhová cena investície závisí od rôznych faktorov napr. volatilita, zmena úrokových sadzieb, zníženie hodnoty podkladového aktíva a pod.

4. Nástroje peňažného trhu

Predstavujú cenné papiere so splatnosťou kratšou ako jeden rok, zmenky. Kolísanie kurzu je nízke. Za vysokú mieru bezpečia však investor platí relatívne nízkym dlhodobým výnosom. Preto sú vhodné pre krátkodobé investovanie.

5. Finančné deriváty

Termínové obchody: opcie, futures, forwardy a swapy. Obvykle sa obchodujú na vlastných termínových burzách alebo na OTC a používajú sa na zabezpečenie obchodných transakcií. Hedgingové (zaistovacie) transakcie sú určené na elimináciu možného dopadu nepriaznivého vývoja ceny podkladového aktíva na finančných trhoch.

5.1. Opcia

Zmluva medzi dvoma stranami uzatvorená prostredníctvom burzy alebo na OTC, ktorá dáva kupujúcemu právo kúpiť / predať a predávajúcemu povinnosť predať / kúpiť k určitému dátumu v budúcnosti vopred dohodnuté množstvo určitého finančného nástroja za vopred dohodnutú cenu.

5.2. Futures

Dohoda medzi dvoma stranami o nákupe / predaji určitého množstva podkladového aktíva za vopred stanovenú cenu a vo vopred stanovený deň v budúcnosti. Ide o štandardizované kontrakty obchodované na burzách. Ich cena závisí od ceny podkladového aktíva, likvidity, ponuky a dopytu.

5.3. Forward

Dohoda dvoch strán o nákupe / predaji určitého množstva podkladového aktíva, pričom deň alebo termín splatnosti tejto výmennej transakcie je v budúcnosti. Cena, pri ktorej sa táto kúpa a predaj uskutoční, je forwardovým kurzom. Forwardy sa používajú predovšetkým na ochranu pred rizikom výmenného kurzu. Ich cena závisí od devízových kurzov, úrokových sadzieb na meny zastúpené v kontrakte, splatnosti.

5.4. Swap

Transakcia, pri ktorej si dve strany vymenia stanovené množstvo podkladového aktíva s dvoma rôznymi dňami splatnosti obchodu (obvykle promptné a termínové). Tieto dve strany sa dohodnú na výmene podkladového aktíva v jeden deň a zároveň sa dohodnú na spätnej transakcii v určitý deň v budúcnosti.

B. TYPY RIZÍK V SÚVISLOSTI S OBCHODOVANÍM NA FINANČNÝCH TRHOCH

Riziko je situačná charakteristika činností, ktorá spočíva v tom, že výsledok činností je neistý a v prípade neúspechu hrozia nepriaznivé výsledky.

Finančné riziko je definované ako potenciálna strata subjektu, avšak nejde o už existujúcu alebo nerealizovanú finančnú stratu, ale budúcu stratu vyplývajúcu z investovania do daného finančného nástroja.

Riziká spojené s finančnými nástrojmi

Návratnosť a prípadný zisk z každej investície závisia od rizika spojeného s touto investíciou. S potenciálne vyšším ziskom sa spája väčšie riziko a menšia pravdepodobnosť návratnosti investície. Investovaním peňažných prostriedkov do rôznych typov aktív v rámci investičného portfólia sa riziko môže výrazne znížiť.

Investičné portfólio predstavuje súhrn finančných nástrojov vo vlastníctve jedného klienta.

Riziká spojené s finančnými nástrojmi môžu byť všeobecné, t.j. súvisiace s akýmkoľvek finančným nástrojom alebo môžu byť špecifické, ktoré sú definované len pre konkrétne finančné nástroje.

Akciové riziko (volatilita ceny) je riziko spojené s nepriaznivým pohybom kurzov majetkových investícií. Tento nepriaznivý vývoj môže súvisieť s ekonomickou situáciou jednotlivých emitentov alebo s udalosťami, ktoré vývoj na trhoch ovplyvňujú nepriamo.

Inflačné riziko je riziko, že hodnota investície alebo investičného nástroja je ovplyvnená infláciou.

Menové riziko je riziko, že hodnota investície alebo investičného nástroja je ovplyvnená pohybmi menových kurzov. V prípade rozvíjajúcich sa ekonomík môžu ich meny výrazne a nepredvídateľne meniť svoju hodnotu.

Politické riziko je rizikom nestability politického systému v krajine, ktorá zvyšuje riziko výrazných zmien v národnej ekonomike, ktorými je hodnota investície alebo investičného nástroja ovplyvnená.

Riziko likvidity / Obmedzenie dostupnosti trhu je riziko, že investičný nástroj môže byť náročné zobchodovať za prijateľnú cenu (pred maturitou / splatnosťou), resp. že je náročné daný nástroj zobchodovať za akúkoľvek cenu.

Riziko spojené s vonkajšími vplyvmi je riziko, že hodnota investície alebo investičného nástroja je ovplyvnená vonkajšími vplyvmi, ako napr. daňovým režimom, a pod.

Riziko straty investovanej čiastky z pohľadu klienta (investora) je vhodné posudzovať ako riziko straty investovanej čiastky s ohľadom na riziká spojené s podkladovým aktívom (typom produktu).

Riziko výmenného kurzu je rizikom v prípade rozvíjajúcich sa ekonomík, ktorých meny výrazne a nepredvídateľne menia svoju hodnotu

Úrokové riziko je riziko, že hodnota investície alebo investičného nástroja je ovplyvnená pohybmi úrokovej sadzby.

Kreditné riziko je riziko, že protistrana nebude schopná plniť svoje záväzky. Vo väčšine prípadov je to spôsobené jej zlou finančnou situáciou alebo bezprostrednou hrozbou uvalenia konkurzu.

Daňové dopady

Daňové dopady finančných nástrojov závisia na vlastnostiach produktov, individuálnych pomeroch každého klienta a môžu sa líšiť podľa jednotlivých krajín.

Klient, ktorý má pochybnosti o daňových dopadoch by sa mal poradiť s nezávislým finančným alebo daňovým poradcom. Potenciálni investori by tiež mali vziať do úvahy, že daňová regulácia a jej dopady vykladané príslušnými úradmi sa menia v čase. S ohľadom na to nie je možné predvídať presný budúci daňový dopad na investíciu.

C. OCHRANA FINANČNÝCH NÁSTROJOV KLIENTA

Všeobecné informácie o ochrane finančných nástrojov klienta podľa Delegovaného nariadenia k MiFID II

- ČSOB je oprávnená uložiť finančné nástroje svojich klientov na účet alebo účty otvorené na meno ČSOB u tretej osoby, pričom pri výbere a menovaní týchto tretích osôb vynaloží ČSOB odbornú starostlivosť a zodpovedá za škodu, ktorá vznikla nedodržaním (úmyselne alebo z nedbanlivosti) štandardných postupov zo strany tretích osôb, tak akoby škodu spôsobila ČSOB. ČSOB nenesie zodpovednosť v prípadoch, kedy boli týmito tretími stranami dodržané štandardné postupy alebo v prípadoch, keď u tretích osôb nastali okolnosti vylučujúce zodpovednosť.
- V prípade držby finančných nástrojov klienta na súhrnnom účte u tretej osoby ČSOB upozorňuje klientov na riziká, ktoré sú uvedené nižšie v časti Súhrnná klientska segregácia, a ktoré sa na tento prípad primerane aplikujú.
- ČSOB prijme primerané opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby finančné nástroje klienta uložené u tretích osôb boli identifikovateľne oddelené od finančných nástrojov tejto tretej osoby alebo od finančných nástrojov ČSOB, čo platí aj pre prípad platobnej neschopnosti tretej osoby. V prípade, ak podľa vnútroštátnych právnych predpisov nie je možné zabezpečiť takéto identifikovateľné oddelenia finančných nástrojov, ČSOB o tejto skutočnosti informuje klienta.
- V prípade, ak účty, na ktorých sú vedené finančné nástroje klienta, podliehajú právnym predpisom inej jurisdikcie, než je jurisdikcia niektorého členského štátu EÚ, práva klienta týkajúce sa finančných nástrojov sa môžu zodpovedajúcim spôsobom líšiť v závislosti od právnych predpisov danej jurisdikcie.

- ČSOB bude osobitne informovať klienta o existencii a podmienkach všetkých záložných nárokov alebo práv na finančné nástroje klienta, alebo o akomkoľvek práve na vzájomné započítanie v súvislosti s týmito finančnými nástrojmi, ktoré ČSOB môže mať.
- ČSOB pred vstupom do transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov vo vzťahu k finančným nástrojom, ktoré má v držbe v mene klienta, alebo pred iným použitím týchto finančných nástrojov na svoj vlastný účet alebo účet iného klienta, poskytne klientovi na trvanlivom médiu osobitné informácie vyžadované v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.

Dodatočné informácie ohľadom segregácie účtov v slovenskom centrálnom depozitári cenných papierov (CDCP) podľa Nariadenia CSDR a ZoCP

ČSOB v zmysle Nariadenia CSDR poskytne klientovi prinajmenšom možnosť (i) držať finančné nástroje spolu s finančnými nástrojmi iných klientov (ďalej len „súhrnná klientska segregácia“), čo predstavuje držanie finančných nástrojov v CDCP na držiteľskom účte na meno ČSOB podľa § 105a ods. 3 ZoCP alebo (ii) držať finančné nástroje oddelene od finančných nástrojov iných klientov (ďalej len „individuálna klientska segregácia“), čo predstavuje držanie finančných nástrojov v CDCP na účte majiteľa na meno klienta podľa § 105 ods. 3 ZoCP. Všeobecne platí, že ČSOB vedie v evidencii vo svojich knihách finančné nástroje klienta oddelene od finančných nástrojov vo vlastníctve ČSOB a iných klientov ČSOB.

5

Súhrnná klientska segregácia – držiteľský účet na meno ČSOB

ČSOB nie je majiteľom/vlastníkom finančných nástrojov na držiteľskom účte otvorenom v CDCP na meno ČSOB. ČSOB vedie evidenciu vlastníkov týchto finančných nástrojov. V prípade platobnej neschopnosti ČSOB sa tieto finančné nástroje nestávajú súčasťou konkurznej podstaty ČSOB.

Riziko vyplývajúce z výberu klienta držať finančné nástroje formou súhrnnej klientskej segregácie zahŕňa najmä možnosť nedostatočného interného oddelenia jednotlivých pozícií klienta s pozíciami iných klientov v tom istom titule (rovnaký ISIN), avšak ČSOB uvedené riziko minimalizuje na základe interných predpisov a fungujúceho systému vnútornej kontroly. Ďalším rizikom je možnosť nezohľadnenia daňového zvýhodnenia v prípade inej rezidencie klienta ako v Slovenskej republike. Zároveň nie je možná jednoznačná priama identifikácia klienta a príslušných finančných nástrojov voči tretím osobám, napr. voči emitentom alebo výplatným agentom, ale iba sprostredkovane prostredníctvom ČSOB. Ďalšie riziko predstavuje oprávnenie CDCP zriaďiť pozastavenie práva nakladať na konkrétnu emisiu v dôsledku vykonaných kontrol za účelom zabezpečenia integrity emisie.

Individuálna klientska segregácia – účet majiteľa na meno klienta

Klient je majiteľom/vlastníkom finančných nástrojov na účte majiteľa otvorenom v CDCP na meno klienta. V prípade platobnej neschopnosti ČSOB sa tieto finančné nástroje nestávajú súčasťou konkurznej podstaty ČSOB.

Riziko vyplývajúce z výberu klienta držať finančné nástroje formou individuálnej klientskej segregácie zahŕňa najmä zvýšenú administratívnu náročnosť zo strany ČSOB, nutnosť dodať zo strany klienta požadované doklady.

Náklady spojené s držaním finančných nástrojov na rôznych typoch účtov zahŕňajú poplatky uvedené v príslušnom sadzobníku ČSOB zverejnenom na webovom sídle ČSOB (vrátane nákladov tretích strán), resp. v zmluvnej dokumentácii s klientom.

Viac informácií o segregácii účtov v podmienkach CDCP vrátane informácií o úrovni ochrany aktív a právnych dôsledkov spojených s rôznymi úrovňami segregácie je dostupných v zrozumiteľnej forme na webovom sídle CDCP.

Účinnosť od 1.11.2017

6